

Протокол засідання
педагогічної ради
КГ № 34 КМР
№ 1 від 30.08.2022 р.

МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ
Криворізької гімназії № 34 Криворізької міської ради
між усіма учасниками освітнього процесу:
педагогами, учнями та батьками

Педагогічна рада
КГ № 34 КМР ДО

в особі голови

Андрій КОЛЬЧИБА

Батьківський комітет

КГ № 34 КМР

в особі голови

Володимир К.В.

МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ

Криворізької гімназії № 34 Криворізької міської ради між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками

Загальні положення

Плідна співпраця між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на таких твердженнях:

«Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства». *Загальна декларація прав людини, ст. 1*

«Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод». *Загальна декларація прав людини, ст. 26 п.2*

«Найкраще забезпечення інтересів дитини має бути керівним принципом для тих, хто несе відповідальність за її освіту і навчання». *Декларація прав дитини* (ухвалена резолюцією 1386 (XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1959 року)

«Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» *Закон України "Про освіту"* (№ 2145-VIII від 05.09.2017)

Ми, педагоги, батьки й учні, виходимо з того, що:

Головним принципом співпраці всіх учасників освітнього процесу є принцип дитиноцентризму, тобто орієнтація на потреби учня.

Освітній процес ґрунтується на співпраці вчителів, батьків та учнів. Саме взаємодія в межах трикутника «учень-учитель-батьки» створює простір для сучасної ефективної освіти.

В основу співпраці між усіма учасниками освітнього процесу мають бути покладені принципи педагогіки партнерства як складової концепції Нової української школи (НУШ):

Ключові питання взаємодії між учасниками освітнього процесу в школі вирішуються на Загальних зборах, які формуються з представників за шкільного самоврядування, педагогів, учнів та батьків. У разі потреби на Загальних зборах для вирішення поточних питань, що стосуються життя школи, може бути обрана Координаційна рада, сформована з представників усіх учасників освітнього процесу. Координаційна рада може збиратися за потреби або регулярно – один раз на місяць⁽²⁾. Приміщення для роботи органів батьківського та учнівського самоврядування надає адміністрація школи.

Повноваження, принципи роботи, засади формування та напрями діяльності органів громадського самоврядування визначаються самою шкільною спільнотою та чинним законодавством.

Запорука плідної роботи громадського самоврядування в гімназії – максимальна залученість всіх членів спільноти та ефективна комунікація між ними. Канали комунікації у школі мають бути погоджені і зручними для всіх. Члени шкільної спільноти, які не мають можливості користуватися шкільним сайтом та/або месенджерами і сторінками в соцмережах, мають бути забезпечені зручними та зрозумілими для них формами комунікації і зворотного зв'язку на кшталт дошок оголошень у школі, скриньок, куди можна кидати записки з пропозиціями тощо.

Показником дієвості громадського самоврядування в гімназії є налагоджені механізми зворотного зв'язку: забезпечена можливість для обговорень, питань, петицій, голосувань, створення «банку пропозицій та ідей» тощо та урахування запитів і пропозицій в подальшій роботі. Інструментом оцінки ефективності громадського самоврядування в школі може бути процедура самооцінки, яка проводиться за рішенням органів шкільного самоврядування. Самооцінка проходить у вигляді анонімного опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи шкільного самоврядування з урахуванням **результатів опитування**⁽³⁾.

1.2. Правила та регламенти

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що:

Життя гімназії має керуватися правилами, які визначені всіма, відомі і зрозумілі всім та прийнятні для всіх. Правила мають ґрунтуватись на загальнолюдських цінностях, принципах демократії і прозорості в ухваленні рішень, рівного доступ до всіх послуг, поваги до різноманіття культур.

- Гімназія як спільнота може створити власні правила та документи внутрішнього розпорядку, що не суперечать чинному законодавству.

⁽²⁾ Проект Закону України “Про повну загальну середню освіту”

⁽³⁾ ПИТАННЯ???

- Регуляційні документи розробляються за участі всіх учасників освітнього процесу та членів колективу гімназії. Пропозиції акумулюються і обробляються за допомогою органів самоврядування гімназії або, за їхньої відсутності, за допомогою уповноважених осіб, потім узгоджуються та ухвалюються на Загальних зборах гімназії. Змінювати регуляційні документи або їхні частини можна за потреби через винесення пропозицій змін на Загальні збори гімназії та їхнього ухвалення.

Види правил гімназії та їхній зміст кожна шкільна спільнота визначає самостійно. Серед них можуть бути такі:

- етичний кодекс та/або правила поведінки всіх учасників освітнього процесу;

- регламенти: порядок доступу батьків до гімназії й класів, порядок індивідуального позакласного спілкування з учителями та класними керівниками, форми проведення першого і останнього дзвоника, батьківських зборів, наявність або відсутність дрес-коду для учнів і вчителів та інші.

Невід'ємною частиною правил та регламентів гімназії є порядок розгляду звернень і скарг, а також шляхи вирішення конфліктів. Конфлікти можуть розв'язуватися за допомогою шкільної служби порозуміння, фасилітатора, психолога, класного керівника, адміністрації гімназії. Звернення учасників освітнього процесу до керівництва закладу розглядається в якнайкоротші терміни. Розгляд та розв'язання конфліктів можуть здійснюватися Координаційною радою або Загальними зборами гімназії, засновником закладу освіти (органом управління, який діє від імені засновника). У разі необхідності для вирішення конфліктів можна звернутись до освітнього омбудсмена⁽⁴⁾ та/або до суду.

1.3 Принципи фінансування та співфінансування

Ми, вчителі, батьки і учні, виходимо з того, що:

Фінансова діяльність шкільної спільноти ґрунтується на принципах відкритості, зрозумілості і прозорості. Співучасть батьків у фінансових витратах гімназії є добровільною та може бути спрямована переважно на цільові проекти, котрі слугують покращенню освітнього процесу та розвитку гімназії як осередку місцевої громади і знайшли підтримку більшості класної або шкільної спільноти.

⁽⁴⁾ Створення інституту освітнього омбудсмена передбачено Ст. 73 Закону України «Про освіту; Положення про освітнього омбудсмена та Порядок та умови звернення до освітнього омбудсмена затверджено Постановою Кабінету міністрів «Деякі питання освітнього омбудсмена» від 6. 06. 2018.

Державне фінансування

«Заклади освіти, що отримують публічні кошти, та їх засновники зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством» (частина 3 ст.30 Закону України “Про освіту”)

Усі члени шкільної спільноти мають вільний доступ до інформації про кошторис і фінансовий звіт гімназії. Окрім інформації про надходження й використання всіх отриманих коштів, адміністрація закладу освіти має надавати інформацію про запити та фінансування до засновників закладу освіти, місцевої влади, спонсорів тощо, а також відповіді на них.

Раз на рік директор гімназії публічно звітує про виконання річного плану школи та презентує, до якого входить і фінансове звітування, та презентує план розвитку школи на наступний рік, а також пов'язані з цим планом очікувані фінансові потреби.

Співфінансування силами батьків є частиною кошторису гімназії й відображається в звіті у графі “надходження”. Гроші приймаються виключно в безготівковій формі та надходять на спецрахунок школи. Якщо батьки вирішили передати гімназії будь-які матеріальні цінності, вони мають бути взяті на облік за актом приймання-передачі і визначена їхня балансова вартість.

Співфінансування силами батьків

«Батьки за власною ініціативою та на добровільних засадах можуть надавати закладу освіти благодійну допомогу відповідно до законодавства про благодійну діяльність та благодійні організації» (частина 4 ст. 24 проекту Закону України “Про повну загальну середню освіту”)

Основою метою додаткового співфінансування силами батьків можуть стати цільові проекти, гроші на які збираються за принципом відкритого оголошення. Проект може оголосити адміністрація гімназії, учитель, батьки або учні. Проект виноситься на розгляд спільноти (класу або школи) і реалізується, якщо отримує належне фінансування на добровільних засадах. Кожен з членів батьківської спільноти самостійно вирішує, чи бажає фінансово підтримати проект і також самостійно визначає розмір своєї фінансової участі. Обов'язковою умовою такого співфінансування є оприлюднення переліку потреб та їхньої вартості.

Можливе співфінансування силами батьків здійснюється за принципами:

- добровільності: ніхто не може нікого примусити здавати гроші на будь-що;

- конфіденційності: без згоди людини ніхто не має права публічно оголошувати, узяла вона участь у співфінансуванні чи ні;

- прозорості та регулярної звітності.

Батьки мають можливості контролювати та перевіряти реальні потреби гімназії в їхньому співфінансуванні. Наявність або відсутність грошей на рахунку школи або засновника можна перевірити через запит на публічну інформацію до засновника та відкриті реєстри. Перевірити адекватність тендерних закупівель можна через сайт ProZorro. Перевірити, чи потреба у співфінансуванні силами батьків певних речей (мийних засобів, фарби тощо), батьки можуть, ініціювавши інвентаризаційну перевірку і створивши відповідну комісію, що перевірить фактичну наявність або відсутність речей, на закупівлю яких пропонується співфінансування.

РОЗДІЛ 2. Підвищення ефективності освітнього процесу

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що:

Освітній процес має бути спрямований на всебічний розвиток та подальшу успішну самореалізацію учня - як особистості, громадянина і фахівця.

2.1. Організація освітнього процесу в межах навчальної діяльності

Організація освітнього процесу ґрунтується, перш за все, на академічній свободі вчителя, праві вибору форм, методів та засобів навчання, що відповідають освітній програмі, і праві вчителя на педагогічну ініціативу;

- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання” (*Частина 1 ст 54 Закону України “Про освіту”*)

Посилаючись на цю норму закону, вже сьогодні в межах чинного Держстандарту можливо:

- відпрацьовувати механізми відповідальності, навичок комунікації та роботи в команді за допомогою навчання через проєкти;

- подавати загальношкільні, класні або індивідуальні заявки на освітні, соціальні та культурні гранти;

- у межах Типового робочого плану колективно обирати предмети варіативного складника освітньої програми з урахуванням запитів більшості або профорієнтаційних перспектив;

- використовувати на уроках та під час підготовки до них онлайн-навчання;

- залучати батьків до організації майстер-класів та лекцій про різні спеціальності, а також екскурсій на виробництва, в офіси тощо; шукати можливості для отримання якомога ширшої інформації про сучасні професії та соціальні компетентності;

Важливою умовою ефективності освітнього процесу є неупереджене, прозоре та зрозуміле оцінювання. Критерії оцінювання усних та письмових відповідей, контрольних, самостійних робіт, рефератів, проектів тощо є прозорими, справедливими та зрозумілими для всіх. Затверджені МОН критерії оцінювання, сформульовані недвозначно та простою зрозумілою мовою, мають бути вивішені в класах, на інформаційній дошці в гімназії, на сайті закладу освіти тощо. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їхніх навчальних досягнень сприяє реалізації компетентнісного підходу навчання.

2.2. Організація освітнього процесу поза межами навчальної діяльності

Позаурочна діяльність має бути спрямована на всебічний розвиток учнів, зокрема емоційного інтелекту, ініціативності та творчості. Участь у позаурочній діяльності є добровільною.

Усі учні можуть спробувати себе у музичних, мистецьких або сценічних видах діяльності, які не передбачають конкуренції та екзаменів, або в творчих видах діяльності, які передбачають виправдану та конструктивну конкуренцію. Учні можуть придумувати власні творчі конкурси та ігри без залучення дорослих. Форма і зміст таких заходів обираються та плануються спільно з учнями. Головним критерієм участі в заході є бажання учня.

Позаурочна діяльність членів шкільної спільноти спрямована на налагодження і укріплення партнерських зв'язків між членами спільноти: батьками, вчителями та дітьми. Вітається й заохочується будь-яка спільна діяльність батьків і дітей, батьків і вчителів, педагогів і дітей та усіх разом: наставництво старшокласників над учнями молодших класів, «школа для батьків» під проводом учителів або адміністрації школи, гуртки, лекції та інша освітня активність для освітян та батьків, спільне проведення дозвілля, екскурсій тощо.

У позаурочний час учні можуть відвідувати різні гуртки та брати участь в олімпіадах з навчальних предметів; це має здійснюватись за бажанням учня. Учитель, який запропонував учню взяти участь в олімпіаді, повинен, у разі бажання учня, допомогти йому підготуватися до олімпіади. Успішна участь в олімпіадах не є обов'язком учнів; будь-який результат на олімпіаді або відмова від участі в ній не можуть бути причиною засудження чи покарання з боку вчителя або адміністрації гімназії.

Запорукою добровільної участі в позаурочній діяльності є її відкрита програма та попереднє оголошення загальношкільних учнівських заходів, що

обговорюється та пропонується заздалегідь на кожен місяць, чверть, семестр. Такий порядок дає можливість визначитися, в яких видах позаурочної діяльності можна взяти участь. Учні та батьки можуть вносити свої пропозиції на наступний рік та брати участь у складанні програми заходів.

Механізмом перевірки ефективності позаурочної діяльності в школі може бути опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів з подальшим коригуванням роботи з урахуванням результатів опитування.

РОЗДІЛ 3. Безпека в школі

Ми, вчителі, батьки та учні, виходимо з того, що:

Обов'язковим елементом освітнього процесу в шкільному середовищі є задоволення для всіх його учасників на належному рівні основних потреб людини (зокрема і фізіологічних, соціальних та потреб у безпеці – фізичній і психологічній).

3.1 Сприятливе фізичне середовище

Серед основних потреб можна виділити такі:

- **Вільний доступ до свіжого повітря.** Школа має забезпечити можливість прогулянок дітей на шкільному подвір'ї під час перерв та наявність свіжого повітря в класах під час занять.

- **Вільний доступ до питної води.** Фонтанчики або кулери з питною водою, чайники з кип'яченою водою мають бути завжди доступними всім учасникам освітнього процесу.

- **Вільний доступ до туалету.** Шкільні туалети мають відповідати потребам людини в повазі до її гідності та гігієнічним нормам. Туалети мають бути облаштовані індивідуальними кабінками з дверима, що закриваються, сучасними сантехнічними системами, забезпечені туалетним папером, милом та водою для миття рук.

- **Доступна якісна їжа.** В школі має бути організовано гаряче харчування. Одним з критеріїв вибору оператора, що організує роботу шкільної їдальні, має стати надання сучасного, збалансованого і корисного харчування. Вітається також осучаснення інтер'єру їдальні, посуду та естетики подачі страв.

- **Надання домедичної допомоги в разі потреби.**

3.2. Безпечне та комфортне психосоціальне середовище

Усі учасники освітнього процесу підтримують дружню, заохочувальну і комфортну атмосферу в гімназії та в освітньому просторі, ставляться один до одного з повагою.

Під час перебування в гімназії вчителі повинні мати простір та час для психологічного відпочинку. В закладі освіти має бути створений простір для психологічного розвантаження та відпочинку учнів.

У разі потреби в гімназії має бути забезпечено надання психологічних консультацій та психосоціальної підтримки для учнів. Служба шкільного психолога має бути забезпечена організаційними можливостями для ефективної роботи. Необхідне виділення окремого кабінету для роботи шкільного психолога та організація умов для подання анонімних і непублічних звернень та скарг – наприклад, окрема скринька для листів.

Інструментом вимірювання рівня психосоціального комфорту в гімназії може стати анкетування всіх учасників освітнього процесу.

Проблеми з порушенням правил дружності та взаємоповаги в школі вирішуються на рівні адміністрації школи; наступною інстанцією можуть бути Загальні збори школи. В разі необхідності для вирішення конфліктів можна звернутись до правоохоронних органів та/або освітнього омбудсмена.

Порядок реагування на прояви психологічного насильства та булінг передбачено в низці законів України ⁽⁵⁾.

Прикінцеві положення

Текст Меморандуму є рамковим для гімназії й може змінюватися залежно від того, яких домовленостей дійдуть кожна зі сторін – педагоги, учні та батьки.

Цей документ ухвалюється після його обговорення на Загальних зборах або в інший спосіб, який передбачає активність усіх учасників освітнього процесу.

Документ вважається схваленим, якщо його підписують уповноважені представники батьків, учнів та педагогів, або ж відповідне рішення може бути зафіксоване протоколом Загальних зборів гімназії

⁽⁵⁾ зокрема в змінах до Кодексу України про адміністративні правопорушення та в змінах в Законі України “Про освіту”. Повний перелік міститься в Законі України “про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)”

⁽⁶⁾ зокрема Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОЗ України, 2018, проект